

NOVI PROIZVOD EKONOMSKOG INSTITUTA, ZAGREB I KLUBA EIZ

Izračun indeksa financijskih uvjeta za Hrvatsku

IFIS

Istraživački tim:
dr. sc. Tajana Barbić
dr. sc. Tanja Broz
Petra Palić
dr. sc. Maruška Vizek

Indeks financijskih uvjeta

Definicija

- **Indeksi financijskih uvjeta** pružaju informacije o prosječnom financijskom stanju u ekonomiji, a ta informacija može biti važna odrednica za očekivanja i shodno tome za daljnju gospodarsku aktivnost.
- Financijski uvjeti su trenutno stanje financijskih varijabli koje utječu na ekonomsko ponašanje, i samim time na buduće stanje gospodarstva.
- Indeksi financijskih uvjeta se računaju na temelju **tekućih vrijednosti** financijskih varijabli, iako je moguće da se uzimaju u obzir i zaostajuće vrijednosti financijskih pokazatelja.

- INTERPRETACIJA

- neki indeksi financijskih uvjeta interpretiraju kao **sumirani utjecaj financijskih uvjeta na ekonomsku aktivnost**, dok se neki mogu interpretirati na način da se promatra **jesu li se financijski uvjeti poboljšali ili pogoršali**

Indeks financijskih uvjeta

Upotreba

Procjena financijskih uvjeta može biti višestruko korisna za:

- prognozu ekonomske aktivnosti
- ocjenu primjerenosti makroekonomskih politika
- za donošenje odluka o financijskim ulaganjima
- može pomoći u implementaciji i procjeni uspješnosti mjera monetarne politike.
- Indeksi financijskih uvjeta mogu poslužiti i kao mjera financijske stabilnosti.

Indeks financijskih uvjeta za Hrvatsku

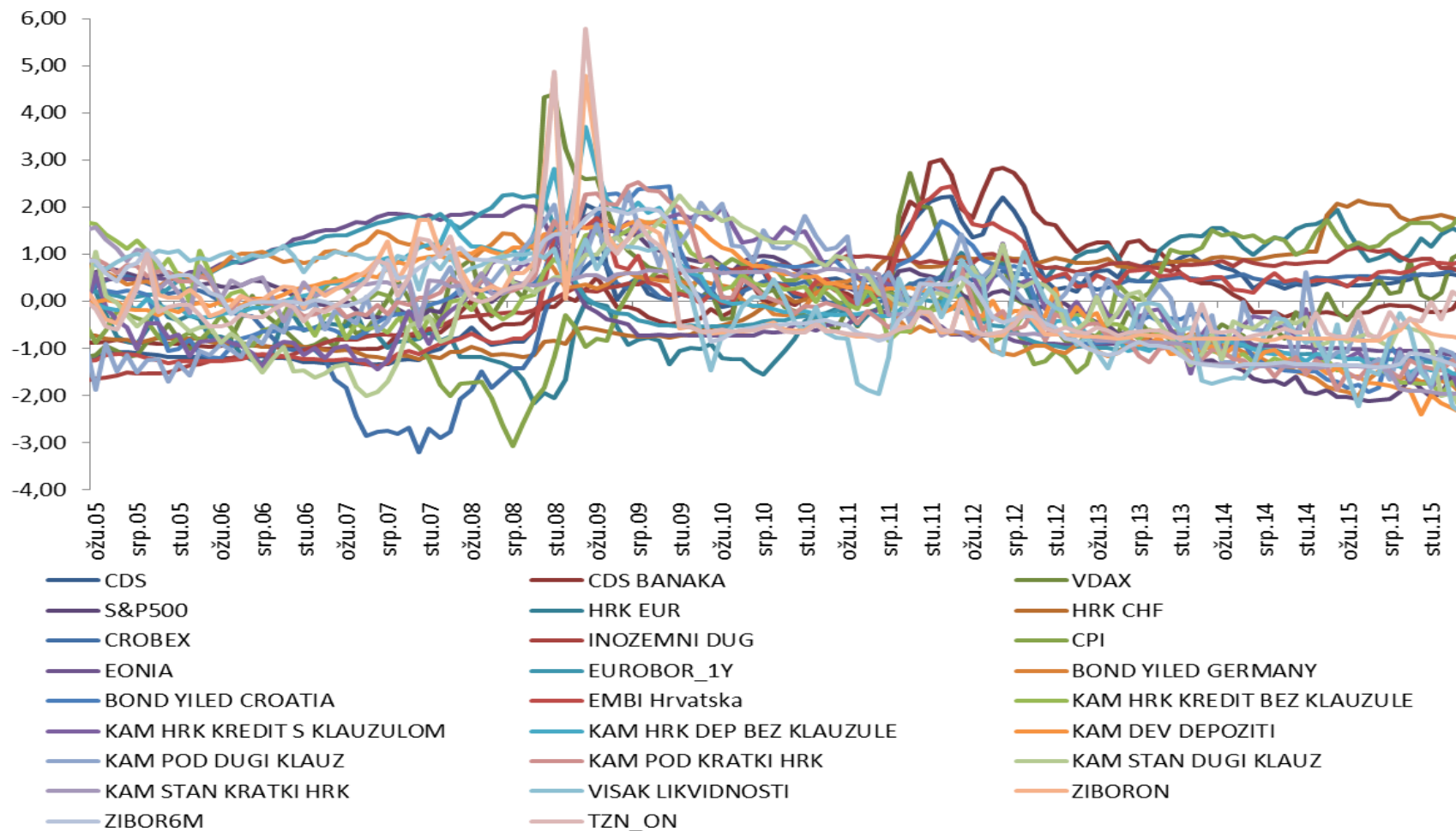
- Ciljevi ovog istraživanja su:
 - Konstruirati **indeks financijskih uvjeta za hrvatsko tržište**
 - Dobiti uvid u prosječno stanje financijskih uvjeta na domaćem tržištu
 - Ocijeniti kako su se financijski uvjeti kretali kroz vrijeme
 - Oblikovali očekivanja vezana uz buduća kretanja
 - Redovito periodički objavljivati vrijednosti indeksa
 - Pružiti vrijedne informacije donositeljima odluka i sudionicima na domaćem tržištu
- IFIS - Indeks **F**inancijskog **S**tanja
- Mjesečni indikator financijskih uvjeta
- Razvijen na Ekonomskom institutu, Zagreb

Pri konstruiranju indeksa financijskih uvjeta slijedimo **3 koraka**:

1. Odabir 28 financijskih varijabli koje će biti uključene u indeks financijskih uvjeta.
 - Pri odabiru varijabli uvažili smo specifičnosti hrvatskog gospodarstva, te određena ograničenja koja su povezana s dostupnošću podataka.
 - **20 varijabli se odnosi na kretanja na hrvatskom tržištu**, dok se preostalih **8 varijabli odnosi na kretanja na inozemnim tržištima**, a koje imaju utjecaja na uvjete financiranja u Hrvatskoj
 - Vremenski obuhvat: ožujak 2005. godine do lipnja 2016. godine
2. Dodjela pripadajućih pondera odabranim varijablama
 - Metoda analize glavnih komponenti
3. Izračun Indeksa financijskih uvjeta za Hrvatsku

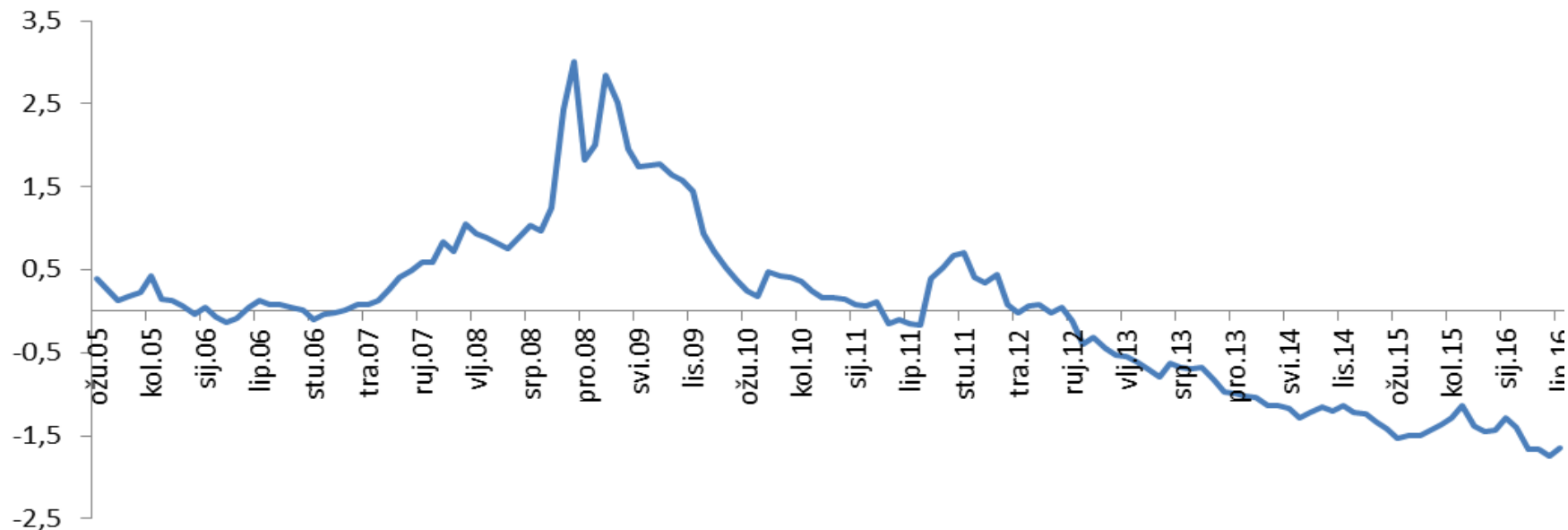
Zašto računati IFIS?

1. korak

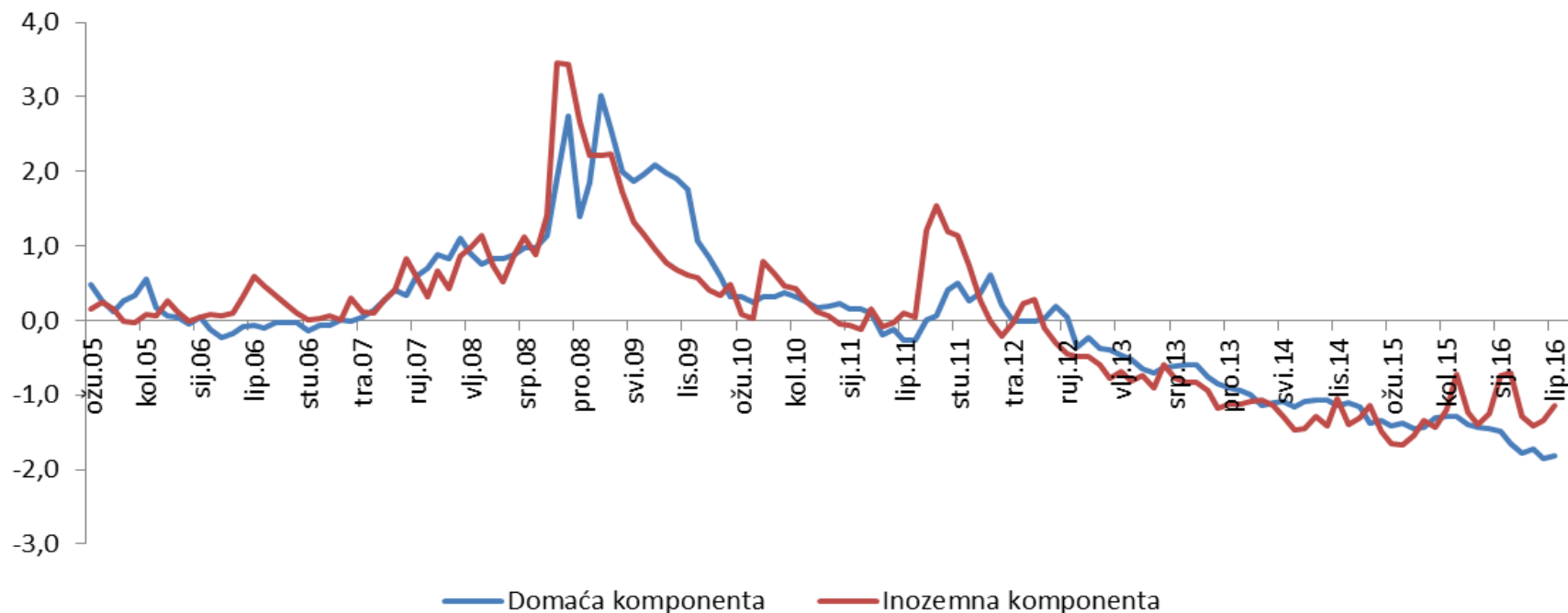

Metoda analize glavnih komponenti Rezultati

- Olakšava analizu velikog skupa podataka
 - Pronalaženje zajedničkih obrazaca kretanja varijabli i sažimanje podatka, a da se pritom ne gube informacije o njima
 - Modelira strukturu varijance odabranih varijabli koristeći njihove linearne kombinacije – **komponente**
 - Najveći udio varijance je objašnjen u prvim, glavnim komponentama
 - Koeficijenti linearnih kombinacija, odnosno opterećenja koriste se za interpretaciju pojedinih komponenti.
- Prve tri glavne komponente objašnjavaju 83% ukupne varijance našeg skupa varijabli
 - Varijable koje u prosjeku imaju najviše utjecaja na indeks finansijskih uvjeta:
 - domaće varijable:
 - kamate na tržištu novca,
 - kamate na depozite i
 - prinos na državne obveznice.
 - inozemne varijable: indikatori volatilnosti koji pokazuju (ne)sklonost riziku

- **IFIS indeks** je ponderirani prosjek prve tri glavne komponente; ponderi su udjeli ukupno objašnjene varijance
- **IFIS indeks** je standardiziran tako da mu je aritmetička sredina jednaka nuli, a standardna devijacija jedinici.
- Pozitivne vrijednosti indeksa označavaju oštrije financijske uvjete od prosjeka razdoblja, a negativne blaže financijske uvjete od prosjeka.
- **Porast indeksa** označava **poštavanje** financijskih uvjeta, dok **pad** označava **ublažavanje** financijskih uvjeta.

- Rezultati istraživanja ukazuju na snažnu povezanost hrvatskih financijskih uvjeta s kretanjima u Europi i svijetu.
- Inozemna komponenta prethodi domaćoj, što znači da **inozemna kretanja utječu na domaća**.

- IFIS indeks će se redovito izračunavati i objavljivati u suradnji Ekonomskog instituta, Zagreb i Kluba EIZ, pritom osiguravajući vrijedne informacije donositeljima odluka i svim sudionicima na tržištu.
- Indeks financijskih uvjeta će se redovito revidirati s ciljem što boljeg uvida u prosječno financijsko stanje u zemlji.
 - uključene varijable,
 - ponderi varijabli.